



Streszczenie nietechniczne

Farma wiatrowa Banie, etap 3, realizowana przez Farmę Wiatrową Banie Etap 3, realizowaną przez Energix – Renewables Energies Ltd

2 lutego 2021 r. r.

Dane dokumentu	
Tytuł dokumentu	Streszczenie nietechniczne
Podtytuł dokumentu	Farma Wiatrowa Banie Etap 3, realizowana przez Energix – Renewables Energies Ltd
Data	2 lutego 2021 r.
Nazwa Zamawiającego	Energix Renewable Energies Ltd.

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI	I
Wykaz rysunków	i
Akronimy i skróty	i
1. WSTĘP	3
2. OPIS INWESTYCJI	3
2.1.1 Elementy Inwestycji i harmonogram realizacji	3
2.1.2 Nabycie gruntów	6
3. ZESTAWIENIE ODDZIAŁYWAŃ I ŚRODKÓW OGRANICZAJĄCYCH	7
3.1 Gleby i wody gruntowe	7
3.2 Emisje zanieczyszczeń do atmosfery i jakość powietrza w otoczeniu	7
3.3 Gospodarka odpadami	7
3.4 Bioróżnorodność i ochrona przyrody	8
3.4.1 Obszary prawnie chronione	8
3.4.2 Siedliska zwierząt i flora/roślinność	8
3.4.3 Ptaki i nietoperze	8
3.5 Bezpieczeństwo i zdrowie społeczności	9
3.5.1 Hałas	9
3.5.2 Migotanie cienia	9
3.5.3 Ryzyko wyrzutu lodu i fragmentów łopat	10
3.5.4 Dostęp dla ludności	10
3.5.5 Ruch pojazdów w ramach Inwestycji	10
3.6 Sprawy społeczno-gospodarcze	11
3.7 Zagospodarowanie terenu i wygląd	11
3.8 Dziedzictwo kulturowe	12
4. ZARZĄDZANIE SPRAWAMI ŚRODOWISKOWO-SPOŁECZNYMI	12
4.1 Współpraca z interesariuszami	13

Wykaz rysunków

Figure 2-1 Banie 3 WEP layout	4
Figure 2-2 Vestas WTGs	5
Figure 2-3 Protected and designated areas within 10 km of Banie 3 wind farm	5
Figure 2-4 General lands overview in the area selected for Banie 3 wind farm	6

Akronimy i skróty

Nazwa	Opis
BoP	Balance of Plants / Zrównoważona uprawa roślin
EHS	Environmental, Health and Safety / Ochrona środowiska i BHP
EIA	Environmental Impact Assessment / Ocena oddziaływania na środowisko
E&S	Environmental and Social / Sprawy środowiskowe i społeczne
ESAP	Environmental Social Action Plan / Plan działań środowiskowych i społecznych
ESIA	Environmental and Social Impact Assessment / Ocena oddziaływań środowiskowo-społecznych
ESMS	Environmental and Social Management System / System zarządzania środowiskowo-społecznego
OHS	Occupational Health & Safety / Bezpieczeństwo i higiena pracy

MW	megawat
PS	Performance Standard / Standard efektywności
SEP	Stakeholder Engagement Plan / Plan współpracy z interesariuszami
WEP	Wind Electric Plant / Urządzenia energetyki wiatrowej
WT/ WTG	Wind Turbine/ Wind Turbine Generator / Turbina wiatrowa/Elektrownia wiatrowa

1. WSTĘP

Niniejsze Streszczenie nietechniczne (Non-Technical Summary, NTS) stanowi przegląd oddziaływań środowiskowo-społecznych związanych z budową i eksploatacją Farmy wiatrowej Banie 3 (zwanej dalej „Inwestycją”), a także rozważanych działań zmierzających do utrzymania takich potencjalnych oddziaływań na odpowiednim poziomie.

Inwestycja realizowana jest przez Energix Renewable Energies Ltd. (Grupa Energix, zwana dalej „Właścicielem Inwestycji”), jedną z największych izraelskich firm działających w branży energetyki odnawialnej, realizującą aktualnie inwestycje składające się na łączny portfel 1 GW mocy. Grupa eksploatuje także istniejącą farmę wiatrową 106 MW (Banie 1 i 2), drugą co do wielkości na terenie Polski.

Aktualnie Grupa Energix zamierza zrealizować część trzecią farmy wiatrowej Banie, na którą składać się ma 37 wiatraków naziemnych o łącznej mocy 81,4 MW oraz powiązane z nimi elementy inwestycji. Inwestycja położona jest na terenie gminy Banie (miejscowości: Banie, Baniewice, Kunowo, Lubanowo, Piaseczno, Sosnowo, Swobnica i Tywica) oraz gminy Widuchowa (miejscowość Żelechowo) w powiecie gryfińskim, woj. zachodniopomorskie, na północnym zachodzie Polski.

Inwestycja Banie 3 została już zaakceptowana przez organy władz w Polsce: proces dotyczący oceny oddziaływania na środowisko (EIA) ukończony został w 2019 r. i uzyskano pozwolenie na realizację Inwestycji wraz z dotyczącymi jej pozwoleniami na budowę.

Grupa Energix zainteresowana jest zawarciem porozumienia finansowego z instytucjami finansowymi, które stawiają określone dodatkowe wymagania poza zrealizowanymi dotychczas procedurami w Polsce. Zlecono zatem realizację następujących badań i dokumentów dodatkowych, dzięki którym Inwestycja spełniać będzie również wymagania EBOR, IFC, norm środowiskowo-społecznych EP IV:

- niniejsze Streszczenie NTS;
- Plan współpracy z interesariuszami (SEP)
- Raport z badań uzupełniających do lokalnej oceny oddziaływania na środowisko;
- Plan działań środowiskowych i społecznych (ESAP).

Na potrzeby inwestycji Banie 3 główny wykonawca zaangażowany przez Energix, działając pod nadzorem Spółki, opracuje komplet tematycznych Planów zarządzania wraz z Rejestrem zobowiązań, służący udokumentowaniu oddziaływań dotyczących Inwestycji w trakcie budowy. Ponadto Energix będzie kontynuować realizację zobowiązań w okresie eksploatacji, dążąc do zapewnienia braku niekorzystnego wpływu Inwestycji na środowisko i na społeczności lokalne.

2. OPIS INWESTYCJI

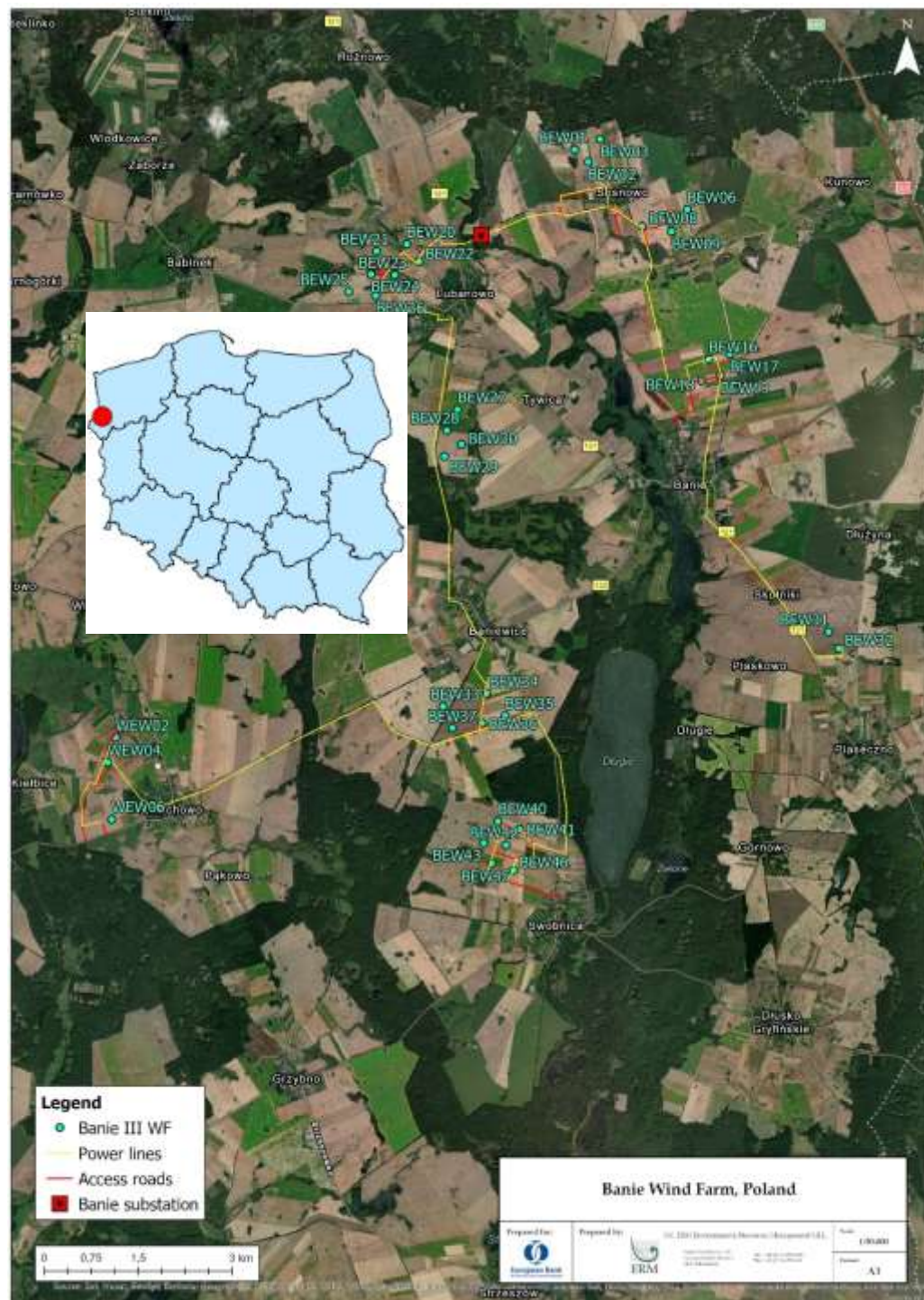
2.1.1 Elementy Inwestycji i harmonogram realizacji

Inwestycja planowana jest poza terenem zabudowanym, na gruntach ornych, na terenie gminy Banie i gminy Widuchowa. Zasadnicze elementy Inwestycji stanowi 37 elektrowni wiatrowych, trafostacja dla inwestycji, podziemna linia średniego napięcia i wewnętrzne drogi dojazdowe:

- 34 szt. turbin wiatrowych Vestas110 na terenie gminy Banie, o średnicy łopat wirnika 110 m i wysokości piasty 120 m; każda z turbin o mocy 2,2 MW, co daje łączną moc z całej Inwestycji na poziomie 74,8 MW;
- 3 szt. turbin wiatrowych Vestas110 na terenie gminy Widuchowa, o średnicy łopat wirnika 110 m i wysokości piasty 120 m; każda z turbin o mocy 2,2 MW, co daje łączną moc z całej Inwestycji na poziomie 6,6 MW;
- jedna trafostacja 30/110 kV dla Inwestycji, zajmująca obszar ok. 4700 m², położona na działce nr rej. 281/3, obręb Lubanowo, gmina Banie;
- 3 elektrownie wiatrowe posadowione na terenie gminy Widuchowa będą połączone podziemną linią średniego napięcia z blokiem elektrowni wiatrowej 36 w Baniewicach.

Na rys. 2-1 poniżej przedstawiony jest układ przestrzenny urządzeń energetyki wiatrowej Banie 3, a na rys. 2-2 - położenie Inwestycji w stosunku do terenów ochrony przyrody i/lub innych szczególnych obszarów.

Rys. 2-1 Rozmieszczenie urządzeń energetyki wiatrowej Banie 3



Banie III WF – Farma wiatrowa Banie III

Power lines – Linie energetyczne

Access roads – Drogi dojazdowe

Banie substation – Trafostacja Banie

An aerial photograph of a large-scale wind farm. Numerous blue wind turbines are visible, arranged in a line that recedes into the distance. The turbines are situated in a vast, green, open landscape, likely a coastal or rural area. The sky is overcast with grey clouds. The perspective is from a high angle, looking down and along the line of turbines.

Wprawdzie teren Inwestycji otoczony jest specjalnymi obszarami ochrony (SPA) w rozumieniu europejskiej dyrektywy o ptakach Natura 2000, jednak wszystkie wiatrakki znajdują się poza granicami stref ochrony/innych szczególnych obszarów.

Legend

- Banie III WF
- 10 km buffer
- National protected areas**
 - Nature and Landscape Complexes
 - Ecological Lands
 - Reserves
 - Landscape Parks
 - Protected Landscape Areas
- Natura 2000 sites**
 - Special Protection Areas (SPA)
 - Sites of Community Importance (SCI)

**Banie Wind Farm, Poland
Protected areas**

Ministry of Environment, Regional Development and Energy

Document No.	Project No.	Project Name	Scale
1	1	1	1:10000

10-km buffer – Strefa buforowa 10 km
National protected areas – Krajowe strefy ochrony
Nature and Landscape Complexes – Kompleksy przyrodniczo-krajobrazowe
Ecological Lands – Tereny o znaczeniu ekologicznym
Reserves – Rezerваты
Landscape Parks – Parki krajobrazowe
Protected Landscape Areas – Strefy ochrony krajobrazu
Natura 2000 sites – Tereny Natura 2000
Special Protection Areas – Specjalne strefy ochrony
Sites of Community Importance – Tereny mające znaczenie dla Wspólnoty

Orientacyjny harmonogram realizacji Inwestycji zakładał rozpoczęcie prac budowlanych w I kw. 2021 r. i ukończenie ich do końca roku 2021. Ostateczne ukończenie robót planowane jest aktualnie na wiosnę 2022 r. Szczegółowy harmonogram robót uzależniony będzie od wybranego wykonawcy robót budowlanych.

2.1.2 Nabycie gruntów

Inwestycja nie będzie wymagała fizycznego przesiedlania ludzi, a całość gruntów niezbędnych do jej realizacji znajduje się poza terenem wspólnot Banie i Widuchowa, na działkach rolnych. Grunty przeznaczone pod stałe elementy inwestycji nabyte zostały w drodze dobrowolnych umów dzierżawy terenu, zawieranych z właścicielami prywatnymi, oraz umów służebności z organami władz w zakresie dróg i linii kablowych. Umowy te w każdym przypadku negocjowane były indywidualnie.

Rys. 2-4 Ogólny widok gruntów na obszarze wyznaczonym pod farmę wiatrową Banie 3



3. ZESTAWIENIE ODDZIAŁYWAŃ I ŚRODKÓW OGRANICZAJĄCYCH

3.1 Gleby i wody gruntowe

Potencjalne oddziaływania na gleby i wody gruntowe podczas budowy Inwestycji mogą wiązać się z wywozem i przemieszczaniem warstw humusu, utwardzaniem i ewentualnymi wyciekami paliw, smarów i farb. Potencjalny wpływ na gleby i wody gruntowe w toku przyszłej eksploatacji inwestycji Banie 3 może powstać wskutek wycieku substancji smarujących z gondoli turbiny wiatrowej oraz trafostacji. Jest to jednak mało prawdopodobne ze względu na instalacje zatrzymywania płynów, zastosowane w konstrukcji gondoli turbiny wiatrowej oraz trafostacji.

Główny wykonawca budowy zaangażowany przez Grupę Energix i pracujący pod nadzorem Spółki dobrowolnie opracuje Plan zarządzania gospodarką zasobami, zapobieganiem i kontrolą zanieczyszczeń dla Inwestycji, z uwzględnieniem działań, które będą podejmowane na terenie Inwestycji w celu zapobiegania ewentualnym zanieczyszczeniom, takich jak np.:

- unikanie przechowywania odpadów budowlanych poza wyznaczonymi obszarami czasowego składowania;
- konserwacja prewencyjna pojazdów i maszyn budowlanych;
- rozmieszczanie maszyn i sprzętu na podstawach metalowych służących do zbierania wycieków oleju, kondensatu czy oleju napędowego;
- unikanie przechowywania odpadów budowlanych poza wyznaczonymi obszarami czasowego składowania;
- tankowanie pojazdów poza terenem budowy.

Analogicznie w toku budowy główni wykonawcy Energix opracują i wdrożą pod nadzorem Spółki Plan gospodarki odpadami, obejmujący wszystkie strumienie odpadów powstające w ramach działań inwestycyjnych, a ponadto zapewnią czasowe składowanie i postępowanie z odpadami w sposób zgodny z wymogami przepisów krajowych oraz międzynarodowych najlepszych praktyk. Plany gospodarki odpadami opracowane przez wykonawców Spółki podlegają zatwierdzeniu przez Energix, która będzie następnie kontynuować monitorowanie ich realizacji w drodze audytów wewnętrznych.

Po wprowadzeniu wymienionych wyżej działań ograniczających nie przewiduje się istotnego oddziaływania na gleby i wody gruntowe.

3.2 Emisje zanieczyszczeń do atmosfery i jakość powietrza w otoczeniu

W trakcie budowy Inwestycji do źródeł emisji atmosferycznych zalicza się pył powstający podczas prac budowlanych (np. wyrównanie terenu, wykopy, ruch pojazdów na drogach lokalnych) oraz emisje związane ze spalaniem paliw, pochodzące z pojazdów i sprzętu budowlanego. Oddziaływania te ograniczane będą poprzez stosowanie dobrych praktyk budowlanych, w tym między innymi korzystania z prawidłowo serwisowanego sprzętu budowlanego i stosowania rozwiązań zapobiegających powstawaniu pyłu. Działania te zostaną uwzględnione w Planie gospodarowania zasobami, zapobiegania i kontroli zanieczyszczeń, który zostanie opracowany i wdrożony dla Inwestycji przez głównych wykonawców budowlanych zaangażowanych przez Energix, pod nadzorem Spółki.

Z etapem eksploatacji Inwestycji nie wiążą się żadne istotne oddziaływania na jakość powietrza. Oddziaływania emisji zanieczyszczeń z pojazdów poruszających się w ramach realizacji prac wiążą się z ograniczoną liczbą pojazdów wjeżdżających na teren ze względów serwisowych lub ze względów bezpieczeństwa.

3.3 Gospodarka odpadami

Za obsługę wszystkich kategorii odpadów powstających w toku robót budowlanych dotyczących strefy administracyjnej odpowiadają specjalistyczne przedsiębiorstwa. Przewidywane są między innymi

następujące środki ograniczające oddziaływania: przechowywanie materiałów budowlanych i odpadów w wyznaczonych miejscach, monitorowanie stanu filtrów oleju i pojazdów w celu zapobiegania wyciekom, konserwacja automatyki i sprzętu budowlanego, tankowanie sprzętu ze specjalnej cysterny z zastosowaniem palet.

3.4 Bioróżnorodność i ochrona przyrody

3.4.1 Obszary prawnie chronione

Wprawdzie teren Inwestycji otoczony jest specjalnymi obszarami ochrony (SPA) w rozumieniu europejskiej dyrektywy o ptakach Natura 2000, jednak wszystkie wiatraki znajdują się poza granicami stref ochrony/innych szczególnych obszarów. Najbliższym specjalnym obszarem ochrony jest *Dolina Dolnej Odry* (PLB320003), strefa ochrony ptaków położona ok. 4,75 km na zachód od terenu Inwestycji, a także *Jeziora Wętyńskie* (PLB320018), położone w odległości ok. 6,7 km w kierunku północnym/północno-wschodnim.

Obszar Inwestycji zidentyfikowany został jako istotny dla rozmnażania bielika *Haliaeetus albicilla*, gatunku kwalifikującego dla sąsiednich terenów SPA. Ponieważ teren Inwestycji nie pokrywa się z terenami stref ochrony przyrody, polskie władze nie wymagały sporządzenia studium oceny. Grupa Energix dobrowolnie przeprowadzi uzupełniające badania i analizy, dążąc do ograniczenia potencjalnego oddziaływania na integralność terenów Natura 2000.

3.4.2 Siedliska zwierząt i flora/roślinność

Elementy Inwestycji położone są w większości na terenach rolnych, a zatem Inwestycja może oddziaływać jedynie na siedliska zmodyfikowane (w przeciwieństwie do „siedlisk naturalnych”). Nie przewiduje się zatem istotnego wpływu na roślinność ani na siedliska zwierzęce.

3.4.3 Ptaki i nietoperze

Szczególnie wrażliwe na pracę farm wiatrowych są ptaki i nietoperze. Ocena potencjalnego oddziaływania na receptory bioróżnorodności oparta została na trzech kampaniach badań terenowych, które odbyły się w latach 2009, 2013 i 2019. Ponadto dane do oceny oddziaływania na środowisko pochodziły z raportów z monitorowania ptaków i nietoperzy, obejmujących swoim zakresem obszar Banie 3. Wyjściowo stwierdzono sześć gatunków nietoperzy i 105 gatunków ptaków, z których 11 wymienionych jest w załączniku I do dyrektywy o ptakach (są to gatunki ptaków zagrożone wyginięciem; podatne na określone zmiany w siedlisku; uznawane za rzadkie ze względu na niewielką populację lub ograniczenia w rozmieszczeniu na terenie; wymagające szczególnej uwagi ze względu na określony charakter siedlisk).

Spółka wyznaczy niezależnego specjalistę z zakresu ornitologii i chiropterologii (badanie ptaków i nietoperzy) (IOCE) i zlecenie mu monitorowania Inwestycji podczas włączania do eksploatacji, a następnie w trakcie eksploatacji wszystkich trzech inwestycji Banie.

Zgodnie z powszechną praktyką w zakresie eksploatacji farm wiatrowych, zakres monitorowania obejmuje kontrolę zwłok martwych ptaków i nietoperzy w okolicy wiatraków, w celu ustalenia zakresu oddziaływania i ewentualnej potrzeby dodatkowej ochrony.

Poza badaniami prowadzonymi na etapie procesu oceny oddziaływania na środowisko, Grupa Energix dobrowolnie zrealizuje dodatkowe badania uzupełniające dotyczące ptaków i nietoperzy, z wykorzystaniem metod ilościowych takich jak badania VP (Vantage Point - punktów obserwacyjnych) i CRM (Collision Risk Modelling - modelowania ryzyka kolizji), a ponadto wdroży dodatkowe środki ochrony bioróżnorodności. Powyższe badania i oceny, wraz z dalszą analizą teoretyczną i konsultacjami, będą pomocne przy ustaleniu, czy odpowiednie będą metody automatyczne, np. DTbird, a jeśli tak - przy ustaleniu ich optymalnej konfiguracji. Badania takie pomocne będą również przy uszczegółowieniu i zrozumieniu okresów najwyższego ryzyka, kiedy najskuteczniejsze mogą być procedury wyłączenia.

Na podstawie tych wyników i stosownie do potrzeb firma Energix wraz ze swymi konsultantami opracuje procedurę wyłączenia na żądanie, którą stosować będzie specjalista IOCE przy wyłączaniu poszczególnych elektrowni w miarę potrzeb, ze względu na ryzyko kolizji, szczególnie z ptakami z gatunków zagrożonych (np. bielika).

Dodatkowo ustanowiona zostanie procedura ograniczająca ryzyko dla nietoperzy w ramach Inwestycji, z uwzględnieniem czynników uruchamiających zmianę na podstawie liczby zabitych nietoperzy na jedną turbinę, którą ocenia się w zestawieniu z europejskimi danymi średnimi dotyczącymi eksploatowanych turbin i poziomów populacji. Wyniki monitorowania zwłok w odniesieniu do pory roku i miejsca ich znalezienia wykorzystywane będą do optymalizacji wszelkich programów ograniczających.

3.5 Bezpieczeństwo i zdrowie społeczności

3.5.1 Hałas

Na potrzeby niniejszej inwestycji firma Energix zdecydowała się na turbiny typu Vestas V110, generujące mniej hałasu niż inne podobne typy turbin.

W celu ograniczenia do minimum niekorzystnych oddziaływań na etapie budowy Inwestycji, stosowane będą następujące zasady:

- harmonogram budowy zorganizowany zostanie w sposób pozwalający ograniczyć do minimum liczbę dni prowadzenia budowy;
- wszystkie roboty ziemne prowadzone będą wyłącznie w godzinach od 6:00 do 22:00;
- całość sprzętu i maszyn będzie w prawidłowym stanie technicznym;
- strefy tymczasowe utworzone na potrzeby prowadzonych prac budowlanych oraz trasy komunikacyjne znajdować się będą możliwie jak najdalej od najbliższych obszarów zamieszkałych;
- silniki samochodów i maszyn będą wyłączane na czas przerw w pracy.

Ocena oddziaływania na środowisko, przeprowadzona w 2019 r., oraz studium uzupełniające do tej oceny (ERM, 2020), obejmuje analizę poziomów hałasu dla poszczególnych wariantów nowej inwestycji. Z wyników modelowania poziomu hałasu wynika, że Inwestycja w toku eksploatacji powinna być zgodna z poziomami ustalonymi w przepisach prawa polskiego oraz standardach IFC/normach międzynarodowych.

Monitorowanie poziomów hałasu w celu potwierdzenia ich utrzymywania w trakcie etapu eksploatacji odbywać się będzie zgodnie z przepisami polskimi i normami międzynarodowymi, a w razie stwierdzenia przekroczenia norm ustalone będą i wdrażane odpowiednie środki ograniczające.

Realizacja tych środków odbywać się będzie w porozumieniu ze społecznościami, w ramach procesu współpracy z interesariuszami, o którym mowa w rozdziale 4.

3.5.2 Migotanie cienia

Migotanie cienia to jednorazowy „efekt stroboskopowy”, którego może doświadczać obserwator podczas zachodu słońca za turbiną wiatrową, gdy łopaty wirnika przesuwają się przed tarczą słoneczną, powodując szybkie przejścia ze światła do cienia i odwrotnie

Obszary szczególnie podatne na oddziaływanie o charakterze migotania cienia to domy mieszkalne położone w pobliżu elektrowni wiatrowych. Migotanie cienia obserwuje się, gdy okna domu skierowane są na turbinę wiatrową, a położenie Słońca na horyzoncie powoduje rzucanie cienia na okno przez łopaty wirnika.

Co do zasady, maksymalna odległość oddziaływania turbin wiatrowych, przy której obserwuje się efekt migotania cienia, stanowi 10-krotność średnicy wirnika. Turbiny planowane w ramach przedmiotowej Inwestycji charakteryzują się średnicą wirnika 110 m, tj. migotanie cienia może działać na odległość ok. 1100 m.

Właściciel Inwestycji dobrowolnie prowadzić będzie dodatkowe badania kontrolne w celu oceny oddziaływania mienia cienia, poczynając od identyfikacji wszystkich receptorów położonych w zasięgu maksymalnego potencjalnego oddziaływania, a następnie oceni istotność oddziaływania na każdy z receptorów. Wprowadzony zostanie mechanizm składania skarg z zewnątrz, pozwalający mieszkańcom na zgłaszanie zażaleń lub wszelkich związanych z tym problemów na etapie eksploatacji.

3.5.3 Ryzyko wyrzutu lodu i fragmentów łopat

Farmy wiatrowe pracujące w zimnym klimacie mogą ulegać oblodzeniu w pewnych warunkach atmosferycznych, zaś rozrzut lodu z turbin wiatrowych może mieć znaczenie dla bezpieczeństwa publicznego. Dodatkowo w razie uszkodzenia łopat wirnika mogą odłamywać się ich fragmenty, które następnie wyrzucane są przez obracający się wirnik.

Obliczenia przeprowadzone dla inwestycji Banie 3 wskazują, że wyrzut lodu może odbywać się na maksymalną odległość 360 m, a fragmentów łopat - na 480 m.

W takiej odległości nie ma żadnych domów mieszkalnych, znajdują się natomiast pola uprawne i drogi. W celu ograniczenia wszelkiego ewentualnego ryzyka dla zdrowia i bezpieczeństwa społecznego przewiduje się rozmieszczenie znaków ostrzegawczych przy wjeździe na teren farmy wiatrowej, a także okresową kontrolę położenia każdej turbiny wiatrowej pod względem bezpieczeństwa oraz stanu znaków ostrzegawczych. Dodatkowo lokalni mieszkańcy i właściwe organy otrzymywać będą informacje pozwalające Spółce na szybkie reagowanie na wszelkie problemy związane z ryzykiem wyrzutu lodu i fragmentów łopat.

Zważywszy na wymienione wyżej środki ograniczające, nie przewiduje się istotnych oddziaływań wynikających z wyrzutu lodu lub fragmentów łopat.

3.5.4 Dostęp dla ludności

Potencjalne oddziaływania na zdrowie i bezpieczeństwo społeczne mogą powstawać w efekcie:

- przewozu osób, towarów i części Inwestycji w toku budowy;
- hałasu wytwarzanego przez turbiny wiatrowe;
- migotania cienia i zakłóceń elektromagnetycznych.

Wykonawcy Energix opracują Plan w zakresie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia społecznego (CHSP), określający sposoby i środki ochrony zdrowia i bezpieczeństwa społeczności lokalnych. W Planie tym uwzględnione zostaną również działania stanowiące reakcję na problem narażenia społeczności na choroby, ze szczególnym uwzględnieniem zakażeń COVID-19. Energix akceptuje plan i prowadzi dalsze monitorowanie jego realizacji w drodze audytów wewnętrznych u wykonawców oraz przeglądów rejestru skarg, w którym odnotowywane są skargi lub rekomendacje zgłaszane przez społeczność lokalną lub ogólnie przez ludność.

3.5.5 Ruch pojazdów w ramach Inwestycji

Do potencjalnych oddziaływań zwiększonego ruchu pojazdów ciężkich i gabarytowych zaliczyć można następujące:

- wzrost poziomu hałasu, wibracji i wzbijania cząstek stałych w powietrze;
- wzrost ruchu na drogach lokalnych (dostawa materiałów budowlanych, elementów farmy wiatrowej);
- uszkodzenia nawierzchni drogowej i ewentualnie także budowli;
- tymczasowa dostępność dróg.

Na etapie budowy wykonawcy Energix opracują i wdrożą Plan zarządzania ruchem (TMP), w którym opisane zostaną trasy samochodów ciężarowych i przewidywany harmonogram transportu ciężkiego i gabarytowego. Energix akceptuje ten plan i monitoruje jego realizację.

Przewidywana jest odpowiednia komunikacja ze społeczeństwem, pozwalająca na szybkie informowanie odpowiednich mieszkańców o planowanych istotnych pracach budowlanych lub ruchu

pojazdów po drogach publicznych, która odbywać się będzie przed rozpoczęciem i w trakcie etapu budowy farmy wiatrowej Banie 3.

Aktualnie obszar planowanej farmy wiatrowej Banie 3 wykorzystywany jest pod uprawy rolne. Środki pozwalające na bezpieczny dostęp do terenów rolnych zostaną ustalone i wdrożone po konsultacji z organami lokalnych władz oraz mieszkańcami. Będą one uwzględnione w Planie zarządzania ruchem drogowym.

Jeżeli wspomniane wyżej środki ograniczające ryzyko zostaną skutecznie wdrożone, nie przewiduje się występowania znaczących oddziaływań transportu.

3.6 Sprawy społeczno-gospodarcze

W efekcie budowy Inwestycji prawdopodobne jest wystąpienie następujących rodzajów oddziaływań społeczno-ekonomicznych:

- oddziaływania pozytywne:
 - bezpośrednie możliwości zatrudnienia przy inwestycji; dokładna liczba potrzebnych pracowników budowlanych nie została jeszcze na obecnym etapie określona, jednak przy Inwestycji możliwe jest zatrudnienie do 50 osób;
 - bezpośrednie oddziaływanie gospodarcze w wyniku nabywania na potrzeby Inwestycji towarów i usług, np. materiałów budowlanych do robót budowlanych, sprzętu i maszyn budowlanych, żywienia, transportu; właściciel Inwestycji dążyć będzie do jak najszerzego wykorzystania nabywanych lokalnie towarów i usług dla Inwestycji;
 - skutki gospodarcze uruchamiane przez wydatki pracowników budowlanych;
 - wzrost dochodów gminy dzięki płatnościom podatków przez właściciela Inwestycji;
 - wzrost dochodów gospodarstw domowych właścicieli gruntu, dzierżawiących grunt pod poszczególne elektrownie wiatrowe. Grunty pod Inwestycję zabezpieczone zostały w drodze umów dzierżawy, zawieranych z właścicielami terenu przez właściciela Inwestycji;
 - poprawa stanu lokalnych tras komunikacyjnych (4 km);
 - potencjalny korzystny wpływ na spójność społeczną, wynikły z napływu robotników budowlanych;
- potencjalne skutki niekorzystne:
 - trwała utrata użytków rolnych;
 - potencjalne zwiększenie obciążenia infrastruktury lokalnej i mediów w związku z transportem towarów i usług, budową nowych dróg i modernizacją istniejących, podłączeniem farmy wiatrowej do instalacji elektrycznych.

Na etapie eksploatacji również wystąpią nowe możliwości zatrudnienia dla Inwestycji, bezpośrednio i pośrednio, w związku ze zleceniami dotyczącymi usług konserwacji i ochrony dla Inwestycji.

3.7 Zagospodarowanie terenu i wygląd

W celu ograniczenia do minimum potencjalnych oddziaływań na krajobraz i wygląd okolicy realizowane będą następujące działania:

- wykorzystywane będą gładkie, walcowate maszty, ponieważ tego rodzaju maszt ma prostszy układ, mniej złożone parametry powierzchniowe i charakteryzuje się mniejszym potencjałem odbijania światła/rzucania cienia;
- stosowane będą farby i powłoki antyrefleksyjne w celu ograniczenia efektu olśnienia;
- na terenie inwestycji stosowane będą wyłącznie podziemne kable elektryczne, pozwalające zminimalizować deformację powierzchni.

3.8 Dziedzictwo kulturowe

W istniejącej ocenie oddziaływania na środowisko znajduje się wykaz 30 chronionych obszarów zabytkowych w pobliżu proponowanych farm wiatrowych. Najczęściej są to zabytki gminne: kościoły, cmentarze i parki. Są one bardzo szeroko rozsięte po miejscowościach historycznych w obszarze wsi: Banie 1, Sosnowo, Lubanowo, Baniewice, Piaseczno, Gornowo, Swobnica. Nizina Szczecińska, region bogaty w wodę i żyzny, obfituje także w zabytki archeologiczne, w tym np. dużą liczbę terenów wykopalisk archeologicznych o charakterze cmentarnym. W ostatnich dekadach Zachodniopomorskie przeżywało bardzo intensywny rozwój, czego dowodem jest np. budowa autostrady S3 w latach 2000., w ramach przygotowania do której na dużą skalę prowadzone były prace archeologiczne. Zidentyfikowano tą drogą duże obszary wykopalisk archeologicznych ze wszystkich okresów, tj. prehistoryczne, rzymskie i średniowieczne, ciągnące się wzdłuż korytarza przebiegającego na 3,5+ km na wschód od proponowanej lokalizacji turbin wiatrowych.

Na terenie Inwestycji nie odkryto jednak żadnych zabytków dziedzictwa historycznego i kulturowego. Jednakże zgodnie z dobrą praktyką międzynarodową Właściciel Inwestycji dobrowolnie opracuje i wdroży tzw. procedurę postępowania w razie napotkania obiektu zabytkowego, w której określony zostanie sposób postępowania w razie stwierdzenia jakichkolwiek obiektów dziedzictwa kulturowego podczas robót budowlanych, a także właściwe role i zakresy obowiązków w procesie.

4. ZARZĄDZANIE SPRAWAMI ŚRODOWISKOWO-SPOŁECZNYMI

W lokalnej ocenie oddziaływania na środowisko, sporządzonej dla Inwestycji, ustalono potencjalne oddziaływania na środowisko, związane z Inwestycją, a także środki ograniczające, które będą realizowane w celu utrzymania oddziaływań na dopuszczalnym poziomie. Dla inwestycji dodano także dodatkowe rozwiązania pozwalające na uzyskanie zgodności z normami międzynarodowymi (EBOR, IFC, EP IV). Rozwiązania te ujęte są w planie działań środowiskowych i społecznych (ESAP), który stanowi mapę drogową do realizacji kluczowych działań środowiskowych i społecznych niezbędnych dla Inwestycji.

Grupa Energix wdroży System zarządzania środowiskowo-społecznego, obejmujący polityki i procedury, jak również za pośrednictwem swoich wykonawców plany zarządzania aspektami środowiskowymi i społecznymi. Energix opracuje i wdroży także plan współpracy z interesariuszami (SEP), który:

- określać będzie właściwych interesariuszy dla Inwestycji, działania planowane w ramach współpracy, zasoby ze strony Właściciela Inwestycji na potrzeby współpracy z interesariuszami, mechanizm zgłaszania skarg przez społeczność lokalną oraz proces zarządzania wraz z monitorowaniem i oceną. Plan SEP dla Inwestycji ma stanowić podstawę dla efektywnej komunikacji dwustronnej pomiędzy Inwestycją a interesariuszami, a także dla budowy stabilnych relacji pomiędzy Inwestycją a społecznościami lokalnymi. Regularna współpraca z interesariuszami pozwoli także Właścicielowi Inwestycji lepiej poznać preferowane przez społeczności sposoby otrzymywania informacji o Inwestycji. Plan SEP dla Inwestycji zostanie udostępniony publicznie na witrynie internetowej Właściciela Inwestycji oraz w formie papierowej przekazany lokalnym władzom i społecznościom. Będzie on okresowo uaktualniany w miarę potrzeb, z uwzględnieniem prowadzonej współpracy, informacji zwrotnych od interesariuszy oraz potencjalnych zmian w obrębie Inwestycji.
- obejmować będzie procedurę formalnego rozpatrywania skarg dotyczących Inwestycji. Informacje o mechanizmie zostaną rozpowszechnione we właściwych społecznościach w taki sposób, aby ludność wiedziała, jak należy postępować w razie wątpliwości lub skarg dotyczących Inwestycji.
- ponadto, w ramach budowania zaufania w społeczności wobec Inwestycji i jej wpływu na rozwój lokalny, Właściciel Inwestycji opracuje i wdroży roczny plan inwestycji społecznych, angażując

odpowiednio wszystkie właściwe strony, a w szczególności gospodarstwa domowe położone w sąsiedztwie i doświadczające oddziaływań w toku budowy i/lub eksploatacji Inwestycji.

4.1 Współpraca z interesariuszami

Zespół Energix Polska współpracuje na bieżąco z administracją gminną, właścicielami gruntów i całymi społecznościami. Ogólna odpowiedzialność za zaangażowanie osób z zewnątrz spoczywa na Kierowniku budowy, przy wsparciu Menedżera Projektu, który obecny będzie na stałe na terenie Inwestycji. Menedżer Projektu pozostawać będzie w pobliżu terenu Inwestycji, pilnując sprawnego przebiegu wszystkich czynności, i dysponować będzie uprawnieniami do eskalowania spraw w stosownych przypadkach na poziom Kierownika budowy, gdy jest to konieczne do szybkiego i efektywnego rozwiązania problemu.

Przed rokiem 2018 działania informacyjne i konsultacyjne prowadzone przy Inwestycji ograniczone były głównie do wykonywania wymogów określonych w przepisach prawa polskiego, zgodnie z istniejącą dokumentacją. Ludność miała możliwość uczestnictwa w postępowaniu w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w dniach 10.04 - 9.05.2019 oraz w dniach 29.05.2019 - 27.06.2019, kiedy to dokumentacja inwestycji wyłożona była do wglądu w urzędzie gminy Banie. W toku postępowania nie wpłynęły żadne uwagi od ludności, jak wskazują decyzje środowiskowe.

W procesie zmiany pozwolenia na budowę w 2019 r. Spółka pozostawała w kontakcie z interesariuszami lokalnymi, głównie z organami gminnymi i powiatowymi oraz właścicielami gruntów, przy czym komunikacja ta dotyczyła wielu aspektów, takich jak wprowadzenie, aktualne informacje o inwestycji, proces oceny oddziaływania na środowisko (2019), zmiana pozwolenia na budowę. Proces realizowany był w drodze bieżących kontaktów z organami władz oraz comiesięcznych zebrań z udziałem władz i właścicieli gruntów, w których uczestniczyły stosownie do okoliczności takie osoby jak: Kierownik budowy z ramienia Energix, Menedżer krajowy, Menedżer operacyjny, osoby na właściwych stanowiskach z centrali w Izraelu i konsultanci WKB.

W toku budowy wykonawca odpowiada za współpracę ze społecznością lokalną, pod nadzorem zespołu Energy Polska. W toku eksploatacji Energix Polska prowadzi monitorowanie stanu turbin i opracowuje niezbędne polityki eksploatacyjne. W takich porozumieniach uwzględniony zostanie wymóg informowania inżyniera z ramienia właścicieli oraz inwestora o wszelkich istotnych sprawach powstałych w dowolnym terminie.

Przed rozpoczęciem budowy i w toku jej prowadzenia Energix zamierza zorganizować spotkanie inauguracyjne z władzami i właścicielami gruntów, podczas którego zaprezentowany zostanie planowany przebieg robót budowlanych, typu sprzętu sprowadzanego na teren inwestycji, terminów ich sprowadzenia, uzgodnienia z rolnikami terminu rozpoczęcia robót w taki sposób, aby można było ograniczyć do minimum szkody w uprawach, a także wszelkie inne kwestie zgłaszane przez społeczność lokalną. Ponadto spółka przedstawiać będzie takie informacje jak planowane rozmieszczenie turbin, przewidywane trasy przewozu sprzętu budowlanego i samych turbin, terminy realizacji budowy, dane wykonawców i dane kontaktowe do wykonawcy i inwestora, a także informacje do kontaktu w sytuacjach awaryjnych. Na potrzeby etapu eksploatacji opracowana zostanie analogiczna broszura, która rozprowadzana będzie lokalnie.

Firma w poczuciu obywatelskości podjęła takie proaktywne działania jak przekazanie urządzeń sanitarnych dla szkół i instytucji publicznych w gminie Banie, wspierając w ten sposób lokalne środki bezpieczeństwa, których podjęcie jest konieczne w związku z pandemią Covid-19. Ponadto spółka odpowiedziała na prośbę o wsparcie lokalnej imprezy sportowej dla dzieci we wrześniu 2020 r.